

Izlazi svakog četvrtka u poštarskoj arki.

Dopisni se nevrataju ako je i potiskaju:

Nebijojegovanj i listovi se neprinimaju.
Preplaćati s poštarinom stoji 5 for., za soljanke 3 for., na godinu.
Razmjerne for. 2/5, i 1/2 na pol godinu. Izvan carovine više poštarskog.

Na malo jedan broj 5 novčić.

Uredništvo i administracija nalazi
se u Via Farsetto br. 1.

Nopodpisani se dopisali na tiskaju.
Pripremljana se pisma tiskaju po 5
čvor. avski redak. Oglasi od 5 redak
stojat 60 ml. na avski redak
više 5 ml; ili u sljedeću opštovanju
uz pogubu na upravom. Novci se
ili putem postarom naputnicom (as-
segano postale) na administraciju
„Naša Sloga“. Imo, prosim i na-
bilje pošte valje točno osuditi.

Komu list nedodjele na vreme,
ako to javi upravnici u oto-
čenom pismu, za koje se ne plaće
poštara, ako se izvana napiše:
„Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Siggom rastu male stvari, a naša Sloga sve pokvaria“. Nar. Pos.

Gовор

Zastupnika dra. M. Laginja, izređen u za-
stupničkoj kući u Beču dne 21. maja
1892. prigodom rasprave vladinih predloga
o uređenju novčane vrednote.

Da pravo kažem, nešto mi jo trešno
oko srca, kad se spomenem, da mi jo pre-
vonom govoriti proti predloženom načinu.

Nebih se za stalno bio prijavio medju
govornika proti, da sam znao, kad zato
prijevremenog gospodina pred-
sjednika, te ih prvi bili modju govorile.

Polužaj je moj time tako, jer ne samo
što se radi o velo zamađnom predmetu,
nego i što mi ju teže izraziti se u jas-
niku, koj smo dobre volje odabrali našim
parlamentarnim jezikom, nego li u mojem
maternjem jeziku.

Jer i ja, kao i mnoga gospoda ove visokog
kuću, jednim jezikom mislim, a u drugi
troba da odjednemo svoje misli, pa ta vest
stomatologije nije lasan posao. (Posvo pravo
s desnice).

Prije nego li se upustim u raspravu
uzmag predmeta, red je da i u pogledu
njegova preuvremenosti gospodina ministra
financija nešto izjavim.

Njegova će preuvremenost u nas naći
lojalne protivnike. Ja sam stupio, da go-
vorim proti predlogu, jer sam najdubljim
osvedoden, da nam nešto biti koristan, već
štetan. (Posvo pravo!) A njegova preuvre-
menost i po svoji prilici vrednost ove kuće
čini se, da je osvedodenja, da je gredlog
korist i zato da ga valja prihvati. Mi
dakle, protivnici predloga i oni koji jesu
zanji, stojimo jedni prema drugim kao pod-
puni gentlemeni.

Pita se: čemu je taj predlog? a od-
govara se: hoćemo da uredimo odnose pre-
novočane vrednote, da utvrđimo pridav-
slo. A što je to: urediti odnose novčane
vrednote, što je to: urediti valutu u
običju, pa urediti ju tako, da izaberemo
novcem zlatu, nebi li nešto postojana,
stalna, polužili?

Zaljubiće (moram tako reći, jer odgo-
vara mojemu osvjeđenju) zavladala jo
kako obćenito misao, da se bez zlata ne-
može imati redovito vrednost.

Proti tomu hoću, da nešto prigovorim
prema onom, što sam do sada vido i iz-
uzio.

Odaberemo li zlato za našu novčanu
rođnotu, tada smo nekako za budućnost
vjednici sa inozemstvom našu mjeru i
promatramo a redstvo svega, šta se
čini. Ali ne pitamo pri tom, da li će nam
biti koristno, nešto li nam pada stotno
biti. Obćenita je teorija, da bi
malo biti i da hoće to biti koristno. Pri-
jevremeno zaboravljamo na vrlo znanimotnu okol-
nost, da čim izaberemo zlato za našu va-
lute, ono posta sa robom, kao da smo
u kuju robu izbrali za novac. Netrebno
da to potanje obrazložim, zlato je u me-
unarodnom prometu roba, i govine, baš
oko, kao što je srebro, bakar, željezo
ali i druge stvari, koje se jedna za
drugu izmjenuju.

Ali za najjače narode, za one narode,
oji su po našem shvaćanju najnapredniji
kulturi, zlato nije samo roba, već je
edno i promatno a redstvo i mje-
ri u vrednosti onih dobara, koja pro-
vadjavaju. Što sledi od toga? Sliči, da mi
juduvala uvjete produkcije, mjerimo
jednost dobara i saobraćamo ih istim
jerilom, kojim Englezka, Njemačka i
taka druga zemlja, gdje je valuta zlatna.
Načinje pitanje: da li jo nam, kamo
obćenito sudu gospodarstveno slabiji,
prije, da istim mjerilom udaravaju vred-
nost dobara, kojim to čini n. pr. Englez?

Ju mislim, da već se tega, uz naše
predjedno gospodarstveno stanje, ne može
i koristno uredjenje zlato vrednote,
zboga dodje vredno, da nam to bude od-
kriti; to će biti onda, kad bi nam ino-
zemstvo radilo zlata.

Ako dakle polazimo samo sa stan-
ovišta, da je zlato roba, razložno je mi-
sliti, da će doći vreme, kad ga budemo
mogli mnogo jestišnje dobaviti.

Glavna točina pitanja stoji ipak u
prigovoru, da je zlato u bogatijih naroda
veće i promatno a redstvo za
ekonomnu dobra, i da sam takovo mjerilo
neće u prilog.

Reći će možda tko god: „A kako nam
je išlo u prilog, te smet metar zakonom
govornika proti, da sam znao, kad zato
prijevremenog gospodina pred-
sjednika, te ih prvi bili modju govorile.“

Ali jest razlika i to vrlo velika, koja
nikad ne smjejimo zaboraviti. Jer ako drva
proizvodjamo na klastro, pa ih izmjerimo
na metre, nismo ni dobili ni izgubili, osim
malo neznatno razlike. Istu količinu drva
u klastro, koju Englezcu predamo, on
nismo izplatili; ali jo inače, ako uzmeš
išta novac za mjerilo, kojo ima druga dr-
žava, s kojom tražimo.

Tu se ne smije računati, da do nam
n. pr. Englez dati svoj šterling za istu
količinu zlata, nego da o svom šterlingu
proizvodjamo na klastro, pa ih izmjerimo
na metre, nismo ni dobili ni izgubili, osim
malo neznatno razlike. Istu količinu drva
u klastro, koju Englezcu predamo, on
nismo izplatili; ali jo inače, ako uzmeš
išta novac za mjerilo, kojo ima druga dr-
žava, s kojom tražimo.

Tu se ne smije računati, da do nam
n. pr. Englez dati svoj šterling za istu
količinu zlata, nego da o svom šterlingu
proizvodjamo na klastro, pa ih izmjerimo
na metre, nismo ni dobili ni izgubili, osim
malo neznatno razlike. Istu količinu drva
u klastro, koju Englezcu predamo, on
nismo izplatili; ali jo inače, ako uzmeš
išta novac za mjerilo, kojo ima druga dr-
žava, s kojom tražimo.

Dakle je tvrd gospodarstveno pravilo.
U ostalom priznato i s drugo strane, da
zlato nošu svakđe jednaku vrednost,
upravo za to ne, jer je roba, jer odvise
od pitanja i ponude kao vrednost svakog
dobra.

Ali k tomu dolazi i daljnja opazka, da
ja naime zlato u ekonomu najjaših zem-
ljih nosimo mjerilo vrednosti, nego i sa-
obratno a redstvo istih, dakle n o-
vac u podpunom anislu.

O prigovoru, koji nastaja od toga, što
je zlato drugdje mjerilom vrednosti, rekoh
već nešto; ali ima važan prigovor sa sta-
tovima zlata koja sačinjavaju sredstvo.
Može namo nastati slučaj, da povećanjem
produkcije kod pojedinjih naroda, sredstvo
zadovoljava novčanu vrednost jednog drugog.
Ali i to možemo za se same ubititi, da
vredni onakav zakon, hoće li inozemstvo
biti dužno, da i ono takav zakon drži?

(Zastupnik Schlesinger: Za stalno
nešto!) Inozemstvo će nam papirni novac,

u koliko ga smatra novcem, vršati za
onoliko, za koliko mu dobro stoji nađa
roba. (Tako je!)

Hoće li inozemstvo na papirni novac
smatrati za robu? Ne! jer u tom slučaju
dobili bismo za milijun kilograma pedeset-
ta ili petsta za rugo nizku cenu. Naš
papirni novac nije roba; zlato je roba
prema našem papirnom novcu.

Jak dakle držim, da se pridav (agio)
neda ustaliti (stabilizirati).

Sada hoću, da nešto rođem o korist
i o stari različitog prida. Uzoz sam u to
ime priprestili primjerak iz običnog života,
kojih na žalost nešto našo znanstvenoj
literaturi ni u svom onom, šta nam je
predloženo, te mi se prikazuje stvar ovako:
Kad je pridav velik, korist je domaćom
producencu i dužniku, — to je priznato i
u onkotnoj komisiji, a gubitak je onomu,
koj žive od novčanog dohodka i onomu,
koj doveže robu iz inozemstva (importuru).

Primjer, koja sam potražio u tom
smjeru, dino mi stvar posve bistrac: je
rađan, da n. pr. iz Austrije prodaju u
Njemačku robo, to će pri visokom pridavu

Njemačku robu, to će u visokom pridavu
dobiti za nju, recimo 120, pri nizkom 110
ili 112 forinti. Domaći producent ima dakle
u prvom slučaju dobitak, u drugom imao

bi gubitak, bolje rekuo, u prvom slučaju
imao bi veći, a u drugom manji dobitak.

Samo nisam stalan u tom, jesu li
odnosi takvi, da bi za uvjejk trajali;
jer moglo bi doći vreme, kad bi se naša
producacija, potaknuta takvima odnosima,
za toliko povećala, da nobi više vredno
bito proizvoditi; onda bi nam se slika
drugačije prikazala. Nu horizontova je, da
dok nam treba povećati produkciju,

dok nam treba gospodarstveno ojačati eo-
to, dok pridav vrlo dobro djelišu na trži-
stvu, pače u tom slučaju pridav je kao
neka negrađa za izvoz robe.

Ako jo tomu tako, — a ja vjerujem
da jest —, onda razumijem, zašto dobar

vrednost pale, ipak imaju još srebrna novaca.
Jo je dakle uvek dvjepuno, da li je ta
tako zavrgnutu bijelu kovinu izgubila svoj
zadatak, da bude naki regulator pri opre-
diziranju vrednosti, ili nije izgubila onog
zadatka.

Ja sam od moje strane za ovo drugo
mnenje; držim naime, da će naši načini,
ta srebro bude u nekom stanovitom odno-
šaju proma zlatu također rabilo kao novac.

Moduju da dva pitanja stoji ono o pa-
pirovnoj vrednosti, ili o pravom državnom
novcu; i tako dolazimo ravno do pitanja
pridava (agio).

Naša finansijska uprava
hoće, da ustali (stabilizira) pridav.
To je kada za zakonom ustaviti

forint austrijske vrednote u vre-
dan je 84 novčić.

Naša finansijska uprava
hoće, da ustali (stabilizira) pridav.
To je kada za zakonom ustaviti

dio pučanstva želi s neko strane, da se
uredi valuta, dotično, da se uvede zlatna
vrednota, kad bismo tim došli do istog
mjerila, kako ga ima inozemstvo, i kad bi
u tom po mojoj mjeri nam bilo skoro.

Pridav je dakle negrađa za izvoz robe
u inozemstvo i poticalo za povećanje pro-
dukcije; s toga stanovišta treba nam se
zauzeti za to, da s državi ostanu kako
je u. To pak nije moj osobito mnenje,
već mi dozvolito, viseku kuću, da prodiram
malu stavku o tom. Gospodin strukovnjak
dr. Hertaka odgovorio je na prvo pitanje,
kako stoji na strani 93. stonografskog za-
pisnika ukota o vrednosti, mudru ostalim
i ovo: da se naime može posvo-
dobro odgovoriti i tako, da se za
sada u obštu neuradijuće va-
luta.

Neću dakle mnogo držati na
autorkitet, nego se pozivam na one, što
je rekao taj gospodin od povjerenstva za
valutu.

O tom, što sam prije rekao o zlatu
kao robu, imao bih osim podkrepa gospo-
strukovnjaka Hertaka, još i drugih dokaza,
ali držim, da to nije potrebno.

Što se tiči podražanja zlata, — a da
ono može poskupiti, toga netko nije
monometalisti, jer mnogo zlata, toga sredstva
promotnoga, toga mjerila vrednosti, nestoji
u razmjeru sa povećanom produkcijom. —
što se toga zla tice, imamo vrlo neugodan i
nevertan izgled za slučaj, da odlučimo zla-
tom mjeriti vrednost u žarim; jer se sa
zlatom može upravo one isto dogoditi, što
nije gorevo, da se jo dogodi s našim
papirnim novcem, da naime dobije vred-
nost osobitu. I u tom pogledu hoću, da
se pozivam na autorkitet t. j. na eksperta
profesora Milevskog, koji nas podučava o
posljedičas takovom povećanju vrednosti
zlata. Po njegovom sudu posljedičas toga
bilo bi ovo: prvo, propast domaćo
produkcijsko, jer bi se dakako mnogo
robe morale dati za malo zlata; drugo:
poduzetnici ne bi našli posla; treće:
produzetnici bi izgubili svoje posjeđe, a
nastajali veliki, te bi srednjog
staljica sve više nastajalo. (Posvo
pravo), napokon peto: strašno na-
tjecanje, koje bi nam donio Rusija, a
možda i iztečena Indija.

Milevski kaže nadalje: U Njemačkoj,
osobito u izložbenih pokrajnjah, vidišli su i
neki ljudi i razumjeli pojedu, da are što
više rublju pada teža, ave se više uvaža
rusko žito, a svakako povišenje rubljeng
teža bude kao mitnica (stranga) pred
rusko žito, da drugimi rječima znamenju, da
čemo više izvazati, ako za 100 for. vred-
nosti u zlatu, dobijemo 120 u papiru, a
da čemo manje izvaziti, ako za 100
zlatah dobijemo samo 110 ili 105 u pa-
piru. Ali iz toga slijedi naravski i to, da
nije moguće, što je roka neki ekspert,
da domo, bude li nutarnja vrednost našeg
novca rasla, kao do sada, doći do toga, to
jadan forint bude vredio 10 funti šterlinge.
(Jer nam nikad inozemstvo noga dati 100
for. zlata za jedan naš forint žita ili drugo
robo). Op. urođ.

To nije istinito i nije moguće. Čim
jedan forint a. v. dobija vrednost jedno
forinta zlata, onda prosto donašati nam
korist, povećanje naša produkcije onda
prestane, i položaj se opat promjeni.

O tom, kako se dolazi do zlata i s
tim spojenih pitanja, ovo jo nešto da
navodim iz zapisnika komisije o vrednosti.
Dr. Hertaka kaže n. pr. ovo (čita): „Zlato
ne teže od bogatih zemalja i srodačno,
niti od siromašnih u bogatu; ono, gdje ga
treba, gdje se proizvodi onamo, gdje ga
tretira. To je zakon velikog sveta, koji
je uređeno promatranje svake robe!

To treba da vjerujem i istinito je;
ali to upravo podkrepljuje moj prije
deleni nasor, da je naime zlato u među-
narodnom prometu kao svaka roba, i da
roba u prometu mora biti kada skupija,

kada jestišnja. Ovaj isti gospodin kaže: „Svaka roba ide tamu, gdje joj je cijena najveća, gdje za nju možeš najviše zamjeniti“. To je takodjer istina. Ako to stoji, onda da se zlato k nam samo onda, ako ga budemo najskuplje plaćali. Nu to smo i prije znali, da će zlato k nam, ako ga platimo nešto boljo nego li su ostali svjet; samo se pita, da li jo nam koristno učinjiti cijenu našoj tržnjoj robu za to, da dobijemo zlato. Ja kažem da ne!

Dobijjoli smo i vidjeli u životu svudnih odnosa. Italija je uvela zlatnu valutu, pak tu Italija izvršila svaku godinu manjinu svojih sinova u tujinu, da mogu raditi; i ostale zemlje, kao n. pr. Grčka i Portugal, nade stojeći bolje sa svojom ekonomijom. I oni od nas, koji pristaju uz zlatnu valutu, i oni, koji su protiv njoj, sporazumi su u tom, da jo skok u tamno. Tu redenica "isam izmislila ja, čula se je s drugo strane; zato imamo pravo izredi naš sud o tom pitanju onako, kako odgovari našem osvjeđenočju. Možemo se varati mi, ali se mogu varati i oni, koji nas tako potaknu, tako stalnu uče, da naša sreća i naš napredak, naš gospodarstveni prosvit podimno onim danom, kad uredimo odnose našu valutu, dokle kad uvedemo računanje na temelju zlatne vrednosti. Mogli bi pravu imati oni, koji dokazuju protivno, a budućnost de dokazati, tko ima baš pravo sa "skokom u tminu".

Dovoljito mi još o jednom pitanju nešto. Govori nam se, da su naši novčani odnosi nepovoljni, naš novac nestalan, da mi nemamo živiti u tih odnosnjih, da treba reći nešto stalno. Ali pri tom se zaboravlja, na to, da naš novac mora biti nestalan, jer smo u bludnji, što uvijek prispoljivo naš novac kao nestalan na zlato, kao da je ono stalno, došim jo za nas naš novac postao mjerilom vrednosti i prometnog sredstva isto onako, kako jo u drugim zemljama zlato znamenju novaca, prometno sredstvo.

Dok nismo bili obustavili kovanje srebrne novca t. j. do godine 1879., mogao i morao je naš papirni novac biti iste vrednosti, koju je u svjetskom prometu bilo srebro. Srebra se je već onda odvise proizvodjalo, a danas ga je još više nakopano. Uslijed toga pada je vrednost srebra na svjetskim tržištima. U istoj mjeri, po kojoj je padala vrednost srebra, morala bi bila padati i vrednost našeg papirnog novca, kad bi bila istina, da se on je ujek ravna po nestalnoj vrednosti srebra. Ali to nije tako; naš se je papirni novac dobro određao.

U tom su se pomoci statističkim tabelama. Nu prije, nego li to učinim, valja mi otvoriti veliku zaporku i reći, da se podnipošto nemozete podpuno zanašati na to statističko podatku.

Ako je jedan statistički zrazili ili zbirka takovih tabela, koja se na istu stav odnosi, pogriješena budu samo u jednoj brojki, to mi očela sibira skrjaljka nevrši ništa. Zašto ne? Zato, jer nije moguće činiti popasne račune, jer svaki pokus, koji učinim pogriješnim brojkama, mora da bude pogriješan, neda mi stalnosti. U tom pogledu našao sam u ovom kratko vrijeme, što jo za proučavanje tako znamenitog predmeta bilo potrebno, da n. pr. na strani 221., tabela 145., gdje su naznačeni poprišni tečaji za godinu 1878. da 1801., poprišni tečaj za cijelu godinu 1880., morao je iznositi 118.00, dočime taj isti poprišni tečaj na strani 220., tabela 143., za isti radun iznosi 117.83. To je prilična razlika. Nadalje slobodan sam opaziti, da sam našao još jednu malu pogriješku; to su svakako tiskarske pogriješke, ali to je isto. Na strani 240. računano je, da forint austrijske vrednosti, kad mu je tečaj 2 franka 47.6 cent., vredi 0.7185 grama zlata, a kad mu je tečaj 2 franka 47.9 cent., dokle 40 proc. više, označen je, da prišlo manje grama zlata vredi.

Iz tog rastlog mogu baš ipas povoda pozivati se toliko na one skrjaljke, ta obič je priznato, da statističko tabolo nisu zanesljivo.

(Konac sledi).

ustonim razprava vodi hrvatskim jezikom, da se tim jezikom podnaju interpolacije i predlozi, to da se tim većina predmeta, koji se tijekom takodjer životnih pitanja zemlje, razpravlja hrvatskim jezikom;

obzirom na to, da se usupor tomu neprimaju u razpravne spise zemaljskoga sabora niti govor držani hrvatskim jezikom, niti interpolacije tim jezikom na zemaljsku autonomnu oblast postavljene, niti predlozi tim jezikom na sabor postavljene;

obzirom na to, da je njegovu preuzimanost gospodin ministar-predsjednik u prvom rodu zvan brinuti se za to, da se izvršavaju ustanove temeljnih zakona, među koje spada neproporno zemaljski red;

obzirom na to, da lojalistička koja se imaju izkazivali kruni nikako nedopušta, da se do previšnjega znanja daju povare manjki apisi o preznamenitih stvarih cijeloj jednoj zemlji, — uslobodjavaju se podpisani postaviti na njegovu preuzimanost gospodinu ministra-predsjednika, ali jedni upit:

Nu koji način davaju so do providnje znanje u smislu §. 40. zemaljskoga reda za Primorje, razprave, vodjene hrvatskim jezikom u saboru medjano grofije Istre, tim jezikom postavljene predlozi i interpolacije na organe vlade i zemaljski odbor — pošto isti nisu snadriani u razpravni spisu zemaljskoga sabora?

B e d. 11. maja 1892.

Dr. Laginja, Spinčić, Biankini, dr. Pucik, dr. Kaitz, Eim, Sokol, Tekly, Seichert, Perić, Dabar, Krunibholz, Formánek, Mira, Adámek.

Interpelacija zastupnika Spinčića, Laginja i drugova na njegovu preuzimanost gospodinu ministra-predsjednika kao upravitelju ministarstva putničkih poslova.

Jeli Vašoj preuzimanosti poznato, da se — usupor ustanove §. 46. al. 2. občinskog roda, po kojoj se moraju narediti novi izbori najdalje šest tjedana poslije raspresa občinskoga zastupstva — u občini Vižinadu, kotaru porečkom u Istri, u kojoj bješa raspšteno občinsko zastupstvo odlukom namještajstva 3. marta t. g. i u kojoj je dne 24. marta t. g. preuzeo občinske poslove odnosno postavljeni upravni odbor, novo izbore, bar do 13. maja, još naredio nije?

B e d. 21. maja 1892.

Spinčić, dr. Laginja, Tíller, Pacák, dr. Brzorad, dr. Vašaty, Sokol, Tekly, Wohanka, dr. Lang, Špindler, dr. Kaitz, dr. Dyk, dr. Šil, Perić, dr. Dvořák, dr. Kramdér, Formánek, Eim, Biankini, dr. Slavik.

Razgovor medju Zvanom i Katom na Kaštelirskoj lokvi.

Z v. Dobro jutro žantula. Kako je?

Kat. Sinko, za zdravlje se pasiva, ali za sve drugo gre od slaboga na gore.

Z v. A ča je to novoga?

Kat. Vero gluhi čuju i slipi vide, da imamo za našu veliku nesreću dva tri ženjaka ili krnjelje podrepnje, koje su našo mireno solo smutio.

Z v. Ma ča su to podrepnici i ti žarenjaci?

Kat. Nozamori mi, ali je ti se čudim, da nezna oni, da znade svako malo dito. Žarenjak je svaki čovik, ki prezire jezik svojega oca i majke; a to su poli naši oni, ki su našli dosetak bosid talijanski od kakovoga kundara, pak da misle, da su se u Bonečih rodili. Podrepnicu su pak svi oni zaduženi, ki neznaš šparat kad imaju, i ki bi prodali Boga, ženu, dicu i na rod za jenu užinu.

Z v. Dakle to su ljudi hoji nego blago,

jer hvale Boga vidimo svaki dan, da ova bizi od vola, jer se roga i obratica boji.

Kat. Da, da, ali žarenjaci se druže s tujincima za nas no samo ubesti, nego zatrti. Oni bi rada po svuda zapovidati i imati sve službe za si brudu maštiti; a mi da smo njihovi čavci, da plaćamo već nego moremo i da nepišemo zašto pišćamo, pak pretendeš s nama činiti, kako mi s lumenom, kad ga dobro očememo, ter ga na gučitimo.

Z v. Ma ča da jo takovih ljudi i poli neš?

Kat. Tor vidiš, Bogu hvale, u kakovom stanju je naše solo, ki ima mijar i stot dñ. Mi smo pre vode, jer moramo piti iz ovo solene kajuža; — smo prez ikole, jer poli nas nezna nijedan dobro štititi, pak moraju svu popu teći samo ako jedan mandat dobiti; — nimamo cricu, jer će brzo krov pasti, pak čomo pod faburom ostati, kako je rekla „Jurina“ pa-

sanoga lita; — mi nicoao coste, ni dobroga puta, jer posvuda perikulamo si vrat slomiti, a naši muti, kada gradu po seno, je veliko šudo, da par puti voz nezvani dok doma dođu; a nikoji su i grozje zvrauli. Dokle su bili naši pokojni župani, vidiš se je vajk dogod novoga. U malo lit se sazidali farož, turanj, oimitate, i kupili nova zvona; a seda je passalo deset lit, da nisu niš kupili, nego jedan staro reloj, ki gre, kada ga zvunar matlom tira, a tuče, kada ga volja i koliko do.

Z v. Ma su oni imali forši veću renditu?

Kat. Strojeno kako i sada, i još adiojonalni su bili manji; ali su oni znali dobro šparat. Nisu davali 12 fiorii svaki meseči vardijanu prei potrobi, a za rimski pašu su čapivali svako lito priko stotinu forin. Blažena ura, da su još oni; newi nebi potrobi odiši na rešeto vodu iz ovo kajužo, ni jepnom ju bištriti za si palentu kuhati, nego bimo imali aviju lipu šternu, kako ju imaju munja i siromašnija sola.

Z v. Dunko kamo gredu toliki bedi, tor su i posuen zion bošku posušili?

Kat. Ta tribo glavaru pitati, ki nisu 16 lit konto pokupali, kako je titja moj sin pred dva ili lita u „Našoj Slogi“.

Z v. Ma ki je tomu kriv, da gredu komunisti afari tako slabo?

Kat. A vero sami naši gospodari, ki šteurna plaćaju eu krivi, jer oni glavaru izabiraju.

Z v. Ča se nobi moglo to popraviti?

Kat. Aj bi veće sada, ki su balotacijoni za novu reprezentancu, kad bi svi, koji plaćaju jedan fiorin štore, se pogovorili s kampanjom Vižinadskom i nikojima poštovima. Labinjan, a pak složno ustali za pametljude, ki nebi skrbeli za svoj trbuš, i koji puk časti radi lipoga izgleda i dobrog ponasanja.

Z v. Ma kamo gredu u Vižinadu ne šedutu, ako nisu po štorski obučeni, bila bi sramota za Kastolir.

Kat. Nami će biti vajk veća čast, da su poštjeni i u suku obučeni, nego da bi bili a voladi i nepoštjeni. Ča nezna, da već vajza dobar glas, nego zlatan pes.

Z v. Sada sam počela kapit, da pravu istinu govorite, da su oti u moja muža govoriti, da ta bot s našima ljudi vota.

Kat. Mi je drago, da si razumila. Ali ja sam sigurna, da će vajz muž poći u Vižinadu votati magari za onoga orloga iz pakla, jer je i on jedan od onih, ki bi prodala Boga i narod za se jedan put nažderati i opiti; pak mu i zato gredu afari tåz dobro, da će vas brzo iz bije starići radi duga.

Z v. Poznám i ja, da je to slabo, ali da ćeš draga moja, kad go za svake votacijoni dođoš totant i mu obdevajući jisti i piti na pun trbuš i još fiorin za žurnadu.

Kat. Dokle budu naši gospodari hodili votati za dobit užina i fiorin, biti će vajk slabo, i zapoštaj si dobro, da se ona užina i oni fiorin plati a našima žulji i s našom mukom.

Z v. Ter mi je rekla muž, da žiori plato sve peče.

Kat. Da, da su oni dan, ali znaju benj oni se potle naplatiti. „Škarpa groša pag a onji koša“. Kad su pakso izabereni, nam znaju lipo roši: „kve na parki do ščav i v“. Ako čegod naše celo potrebuje, si moramo sami učiniti. Toliko lit je bilo okolo staroga cimitora zid razrušen, a po njem su tovari psi, kako po rudinah, i pobitili na dolj ave križ. Za ne trptiti tu veliku sramotu, morali smo lemozinu pobitati i sami rabiti, jer da u kasi nije bilo bodi za ono dole platiši.

Z v. Vero je istina, još sam i ja dala da sam premogla.

Kat. To je prava istina i žalivo naša velika sramota. Da imaju faznó, bilmaj i još takovih istin povidaš, da bi moraš svaki poštov dočik našo solo sazaliti; ali moram brzo doći, jer smo se prevođ formale, ma se šporam, da ćemo se još kadi brzo srstiti. Ovi dñi bilo su Duhevo i ja sam prepoznaš Duha svetom naše gospodar, da jib prosvitili kako i apoštole, da bi svih progledali i sposnali, ki nju jo prijatelj a ki naprijatelj, ki za njih dobro misli a ki slabo . . . pak, da se nobi dalli ni pravacit ni podkupit za njemu stvar na svitu, nego da bi svih složno i na vas glas ovako za-

kanitali:

I dopunj gladi,

Koji kako ljute zmij

Truji narod jadni.

I huškuju naše kmote,

Da bi se prodali,

Da bi našim protivniku

Svoje voto dali.

Katolicički sada prave

Obdinske izbore,

I sa našim šarenjakom

Sad se ljuto boro.

Pa će dati Bog naš dobiti,

Da će predobiti,

Ako sada to ne bodo,

Tad će skoro biti.

Eh, brzo će Kaštelirci

Dušmane potratit

Nasim šarenjakom

Rog za svicu dati!!

Franina i Jurina

Jur. Jel' istina, da je sad poli vas najveći hajr prorok a ne barili?

Fr. Vero je, jer kjemu dožao samo gospodu od „nobiltada“.

Jur. Kaži mi, je sam kurioz poznati tu vašu nobilitad.

Fr. Samo dobole a prazne tikve, kako one od puljaskog tovarica. Tu najdeš konta, kavaljera i baruna, ki su slipi, glubi čoravi il prazne tikve.

Jur. Bome to mora biti plemento mesto, kamo so na njem sabire toliko plementne krv.

Fr. Vero je i zato se toliko klanjaju sad proroku.

* * *

Fr. Ma da išče u Medulinu on puljaski Bodul?

Jur. Hodi plakat na ono mesto, kadi je starika pustila kosti na dan balotacijone za barona Kamalića.

Fr. Češ roč za markeža.

Jur. Za talijanskoga markeža, za austrijskoga barona.

Fr. Kako su pak Bodula došekale stare podropnice?

Jur. On nemari sada za njih kako ni za staro želzero. Kada su balotacije, onda su mu „stori kumpari“, a sada ih zovu „karne venduša“.

Fr. Ter ima pravo.

* * *

Fr. Ča bih reka, po ken zakono more neki duhtor pitat Medulinu u ambulanci od marino kada ih vizitira, ako su zapisani u „čitaonici“?

Jur. Zakona neče valjada za to bit, nego gospodin duhtor će imat drugi lik za čitaonikaro, a drugi za žarenjake i gospodare podropnice.

Fr. To pita dunko za moć brzo sličit?

Jur. Božo moj, tako za da drugo!

* * *

Fr. Kadi si bio Juro?

Jur. Bija sam juštati jednu tovaricu breju.

Fr. A za koga zlodica?

Jur. A da ne znaš, da će bit dosta gladuh na balotacijonih va Oprilju.

* * *

Jur. Ugoni Frano ka baba najvišo viče i lažo?

Fr. Porečka.

Jur. Ki tovar najvišo lažado?

Fr. Bomo Martinov u Puli.

Jur. Od kuda je dobila baba novu kokutulu?

Fr. Iz Kanfanara.

Jur. Od kuda dobiva Martinov tovar slamu?

Fr. Baš je Kanfanara.

* * *

Različite viesti.

Krunibrena uspomena Njeg. Veličanstva cesara i kralja Frana Josipa I. Dne 8. t. m. proslavili su u Pošt neobično

Interpelacija

zastupnika dra. Laginja, Spinčića i drugova na njegovu preuzimanost gospodina ministra-predsjednika.

Obzirom na to, da se po §. 40. zemaljskog roda za Primorje razprava vodjeno u zemaljskom saboru sa priloznim zapisima sjednice imadu potom namjestački dati do previšnjega znanja;

obzirom na to, da se u saboru mođašne grofije Istre, na koju se proteže nevedena zakonska ustanova, najveći dio

Simu k meni Juro, Frano

! Luce i Marc,

Da vam kašem što li rade,

Našo lije stare.

rijem dvadesetpetogodišnjem krunitomu uspomenu Nj. Vel. ugarskim kraljem. Tom prigodom pripravili su Madjari svom jubilenu kralju tako svečani i učrediti demontracijah, da se slike njezkoj dodajaju.

Vjenčali se, C. k. finansijalni koncipient u Trstu g. Alojzij Goljevićek vjenčano u dne 7. t. m. u Sezani sa gđom Antonijom Smrdel. C. k. kot. suđao u Puli g. Martin I. Prinz vjenčao se ovih dana u Puli sa gđom L. Wessermann. Bilo sretno!

Sastanak birača. Za duhovski ponekolj bio je urekao nač. zastupnik g. dr. M. Laginja sastanak birača u selu Mavretićih — na Livadah — občina Oprtalj. Naroda sakupilo se iz občina Oprtalj, Motovun i Vižinadu oko 2000.

Radi silne oluje, koja je biesom cieo jutro, brzojavio je g. Leginje iz Pule, da mu jo moguće doći na sastanak.

Cim se je ta viest raznesla na Livadu, da je g. Gorazd iznjeti barilo vina te napajačko svoje prijatelje, koji su valjda iz samo značajnosti u njim došli po Motovunu na Livade.

Kad je vino udarilo u glavu braća so nebratski posvadila i u koštu ulovila tako, da je moralu žandarmeriju upozastaviti mir i red.

Gorari se, da bijaše g. Corazzi veoma Što je došlo do tog smrtonog čina, te da je izrazio, da bi bio radje ma Šta protiprije nego li da je došlo do toga, jer će ga radi toga raznesti po novinama.

Neki birači, većinom vojnici ponašali su mirno i prijatljivo tako, da ih je isti g. Corazzi svojim gospodskim prijateljem kano uzor predodio.

Počeo nije daleko došlo do sastanka radi nevremena, nadamo se, da će g. zastupnik Laginja do malu sazvati opot svoje birača i izborniku na isto mjesto.

Iz Premanture pišu nam dne 6. t. m. Nač. ministarstvo izgubilo je dne 2. t. m. čestitoga rodoljuba i vrijednoga kucegospodara starca Grgu Miskovića, koji se je toga dana prokrio u bolji život. Za njim žaloznici i prijatelji, osobito vredna mu obitelj.

Svečinjeni podišao njegovo duši vječni pokoj a sinovi sledili stopu čestitoga i puštenoga oca.

Iz občine Pomjan piše nam prijatelji 5. m. Imu tomu već više vremena, što vredni i čestiti svećenici i rođoljub, gosp. Jakov u Ladaru, dekan i župnik u Kruščici opašno boluje. Zauzat sam za dobro duševno i tjelesno povjerenoga mu budnoga stada, nije ni malo marlo za svoje slabšano zdravlje, već je sve onako bololjiv bez ikakve pomoći vrlo teže svoje svećeničke dušnosti. To njegovo prevarjstvo vršenje dužnosti urođilo je prije tjedan dana žalobice time, da ga je bolest bacila u postelju i bilo je tri četiri dana, da smo upravo stregili od straha za njegov život. Evala Svečinjenju i riedkoj vječnici ljeđnicičkoj vrlogi našega dra. Frana Mandića, smijemo se nadati, da je gosp. Ladarac, taj pravi božji uglednik, a nepravni mučenik i žrtva neprijateljske nači ruke, sretno utekao za sadu mortoj pogibelji. Prijatelj naš, koji je ovih dana posjetio gosp. Ladaraca, javlja nam ovo nejaskoliko riedi, a mi to javljamo mnogobrojnim prijateljima i znancima Ladareviničem cijeli Istru. Žalilo je da prijatelji slijedeći spominje u ovom listu i svoju veliku bojazan, da će gosp. Ladarac trebati mnogo i mnogo vremena, dok se posvetova oporavi, kad bi u bolest sve na bolje kretala. Javljujući ovo, želimo izvega srca, da nam Bog čuva zdravljeko zlatnoga poštana, te da nam Što je to prije i što bolje oporavi od protožike bolesti.

Odborova sjednice političkoga društva "Edinstvo". Novozabranu odboru naše "Edinstvo" imati će u reditelju dne 12. t. m. u 10 sati u jutro u prostorijah "Dalmatika" podpornoga društva* svoju prvu sjednicu, na kojoj će se odbor konstituirati.

Izražajnjene župe. U trčanskokoparskoj biskupiji otvoren je natječaj do 15. t. m. na sljedeće izražajnjene župe: Čakovici, Hum, Golac, Gologorici, Grimalda, Gračana, Krbune, Mošćenice i Vranja.

Interpolacija glede stanja u Dalmaciji. Zast. Bičanić i sa drugovima Dapar, Porić, Laginja i Spinčić, te Mladočosi, postavio je u srijednjem 25. maja t. g. sileđeno upite u cijelokupno c. k. austrijsko ministarstvo*. Jeli o. kr. ministarstvu poznato žalostno vijeće, u kojem se danas načelnici Dalmacija i političkom i gospodarskom obziru? II. Jeli o. kr. ministarstvo voljno postaviti izvanrednu posebnu komisiju, u koju bi imalo pozvano i članova carinskeg vjeća dalmatinskog zemaljskog sabora, da traži sve strukto javno upravu u Dalmaciji, i da predloži, kako bi se moglo tu

ličepu zemlju osloboditi od strašne suvremenosti, u kojoj ju pušta suvrtjaka vlast od početka ovoga stoljeća?* Obranloženje te interpolacije je obidivo i toveljito; a tko počna naše odnose u Istri, neće mu početi.

U Žrnjivača pliu nam 6. junija. Prošlo subote ovrili su naši izbori za občinu. Naročno ili istarsko hrvatske stranke pobijedila je u svih triju tihotih, a buduće da se protivnici nisu usudili mijesati u naš posao, vršili su se izbori u najvećem miru i redu. Pred tri godine kad su još u nas zadirkivali krajnji i srenjaci, bili smo u hladu bijunetu, a sada, pošto se zavukao tih i sljemeši u svoje smradno škulje, nije trebalo stražar u ni oružja, jer mi smo prijatelji i zaštitnici mira i roda. Premda dešavaju novi zastupstvo puno ruke posla, ipak mora svaki nepristani čovjek primati, da se je kod nas učinilo mnogo dobra na korist občine.

Buduću občinu žminjsku napredovala ovim putem, tvrda jest naša nuda, da će se u vremenu brojiti medju najprve istarske občine. — U veseloj nadji, da će svaki pojedini zastupnik savjetočno vršiti dužnost, koji je primio od naroda, čestitamo i mi novo odabranom zastupstvu iz svega arđa. Živili naši svetište Žminjci, a ne delo njihovi dični pravci!

Za občinu vižinadsku. Doznačljivo, da se imaju u vižinadskoj občini na skoro obaviti izbori. Ta občina nalazi se u kotaru poročkom, kojim upravlja načelnostki savjetnik vitez Elušec h. g., koji je tako rekuo pred nosom žemaljskom odboru i njegovoj klički. Koliko nam je poznato, ta je občina u neredu. Točni občinski radnici ne dolaze rodovito na svjetlost. Za potrebe našeg naroda nitko ne nobrini, prema je on u velikoj većini. A prebive dist u okolici vižinadskoj, u Labincima (Sv. Nedjelja) i u Kaštelu i u Št. Iuri. Što se jo e sve tamo dogadjalo u posljednje doba, to je poznato, a izvor svemu ima se tražiti u nepravdu, koja se našem narodu tamo dogadjaju. Al uprave nepravdu, nadamo se, otvorilo su najbolje oči našim ljudem. Oni uvijadaju, da ovako dale je nemoć idti; da nemogu držati s onima, koji ih uprotapisuju, koji rade na njihovu nešredu i koji se vosače njihovim neprilikam, i da se moraju svim silama zauzeti, da prestane tudi gospodstvo i da budu svoji na svojem.

I sada, za posljednjih izbora za žemaljski sabor i za carovinsko vijeće, izbornu listinu su posve pokvarene. Volik broj protivničkih birača je unešen, a velik broj naših izpušten. Jedan od najbogatijih žemaljskih občinara, čestiti Marko Legević, brat vrindognoga svećenika Antuna, a iz Kaštela, posve je izpušten iz listine. I imena birača tako su pisana, da se nezna na koga občinara se protežu, i da je s toga težko listine i popravljati, i proti njim reklame činiti. Kako drugud i drugje, tako su se i sada ovdje oblasti pobrinule, da na dobu smjesta Talijane ili njihove pomoćnike, i da odstrane iz občine muzave, koji se u izboru bolje razumiju i koji bi se za nje zauzeli. Jednom to učine svećenike, drugi put dubovne oblasti. Ovaj put učinila je to dubovna u velikoj mjeri, dakako, kao uvježb, pod dragim protestom. U Vižinadu postavilo su je novodano za župno-upravitelja čovjeka, koji ne razumije niti riedi hrvatskoga jezika, ne kakovoga Tirolca, prom ima župa velik broj župljana, koji drugadi nego hrvatski niti norasluju. Iz Labincima odstranilo se jo u najnovije doba župno-upravitelja, koji je voljan sazauzeti se za dobro naroda, među kojim živi.

Pri svem tom rođ bi, da Talijani nisu stalni svoje pobjedi. Njihovi griesi preveliki i prefrizki, nego da bi mogli i maliti, da je naš narod na nje zaboravio. To je pak bih htjeli pokriti sa slatkimi riedcima i sa nekakvimi ugovorima.

Mi znamo, da je našim ljudom uza sve te tožbe posao, imenito ako pomislimo, da je sve proti njim, i da se mogu pouzdati jedino u Bugu pravednoga i u svojoj sili. Al upravo pouzdajuće u pravicu Božiju i sami u sebe, i učiniv svaki svoju dužnost, oni mogu pobediti.

Sad su izložene listine. Oni su jih progledali. Ovaj tjedan od 6.—12. t. m. imaju pravo reklamirati proti krivo unošenju u listine i proti nepravdu izpuštenom iz njih. Oni su već stalno reklamovali, i još će danas, sutra, prokonsutra, i prokonskonsutra, to je detvrat, petak, subotu i nedjelju, zadnji dan za reklam. Izbjegli su izputi, ali su učinili učinkovito i bezdruživo, da su njima nezmoćiti u vjesnici župnog žurnalista "Bratovščina".

Za gradnju "Narodnoga Domu" u Medulinu darovali su nadalje: G. F. Matejdić for. 5; N. N. putom istoga for. 5; G. Ivan Hribar u Ljubljani for. 5. Zahvaljuje se

govore, koje muževo da izaberu za za-stupnika u trećem, a drugom i u prvom rednjem, dokako je dogovorno is svih triju poreznih občina; nek onda daju tiskati ili pisati imena tih mušavača za svakovo tloko, pak neki svr i jedan za njih glasuju.

Moževi pak su neki budu poštene, naje kri i joška, neobični, koji će znati i htjeti raditi za korist občine i za čest svoga roda. Tko jih je ikada provario ili njih našodio ili njihovo svetinja gasio, bilo u čem i bilo kako, toga neka nožaberu; taj nije dostaš nijihova glassa niti povjerenja. Vuči može premjeniti draku, ali svoja deli nepronjemuju nikada.

Možda ćemo se još ovrati na taj izbor. Već sad pak upozoravamo sve naše prijatelje, tamo, nek čuvaju put od vragova-zadovljivaca, i neka pazu na sve, što se dogđaja prije i u vremenu izbora i neka se taj bilježi, da budu, ačko bude od potrebe, mogli učiniti utok proti izborom, koji bi se nezakonito obavili.

Izpod Učke pišu nam povećkom ju-niju 1892. Talijanske novine pišu hrvatske o izborima občinskog zastupstva u Vrpincu, obavljajući koncem prosluge mjeseca, tor se nekojo hvataju, da je pobijedila talijanska, druga pak, da je pobijedila istarska stranka. Za nas bili bi obo stranke jednak, kad bi ih bilo, nu otkroveno možemo reći, da su te takozvane stvari samo želje i sanje talijanskih prijatelja, koji na svaki način nastoje, da umjetnijim putem usado med nam klicu talijanstva!

Od novoizabranih zastupstava, dvojica možda pripadaju talijanskoj stranci, jedan je Niemac; nu žaliboz moramo priznati, da ima i takovih, koji će plesati pod kolovodja sviraju bude, pa ako i nobete. Tačna novina pišu, da su Talijani nadvadili sa ogromnom većinom; a pomogli su u njihovoj svosnoći Niemci. Mi se nobi ni male ponosili, da nas izaberu ljudi, koji na no poznaju, i koji na život još ni vidili nisu, jer ako je istina, — kako smo dočuli, da je jedan Niemac rokao prigodom glasovanja: sve to ljudu za koje glasujem, ne poznam, ja sam danas samo životinja da glasujem" (Stimmevich) (sic!), onda sledi dosledno, da glasovano, odnosno izabrano, rečeni Niemci za takove smatra.

Izvještaj židovskog goričkog ličića javlja, da su nekoj Starčevićanci kanili podnesti utok proti izboronu,* nu jasnočimo. Van, da na tom nije ni rado istine. Čemu rekure, kada je prvi čittonić u burjaktar posjedobosanskoj stranki kao pomazan trčao i trči okolo, da uništi izbore, ili da osuđi konstituiranje!

Zar nije to za protivnju stranku najbolja zadovoljstvenina?

Izvještaj židovskog goričkog židova i porečke b-a-b-e* avaka je stranica mila, koja je protivna Hrvatom, ta oni će u budućnosti dušo mudi snaviti sladke suse o talijanskoj pokrajini — Istri.

Čajemo, da će se novo zastupstvo skoro konstituirati, a na dobu uprave da stupi. G. Andrejević i. *), komu od arđeš zolimo, da si stope zasluga za občinsku upravu, da si uboru lovovionac, a ne traovu krunu, koju me občudoje prije njegovog najvećeg prijatelja, a sada neprijatelja.

Izbori ravnao je kotarski komesar g.

dr. pl. Manussi sasvim nepristrano.

W. Izbori za hrvatski sabor svršali su prihvati dana tekudoga mjeseca. Kako se jo občenito predviđalo izpali su ti izbori kako je vlada htjela. Oni su imati na raspola-ganje u budućem saboru ogromnu vodnu takozvanih zastupnika naroda.

Opoziciju t. j. straniku prava zastupati će 8 prvih zastupnika naroda, uz kojce su simpatije ne samo svakoga Hrvata, već i svakoga čestitoga Slavena.

Za Bratovščinu hrvatskih ljudi u Istri* izabrano je prigodom proslave zaštitnika Gospa sv. Gaudentia na predlog voleo. G. Iva Vrdelića za stolom kod dokana voleo. G. Zahijto for. 8-20 nov. koji bijahu poslani načelničevi urednicu, da jo odpremi odbor. Izričito ovim arđom začinjava se sestrašni rodoljub u Vakuum. Novorujemo, da se nobi naško rodoljub i u Vakuum, kotarju, koji bi list platio za onoga soljaka. Da sto nam zdravo!

najerdadnije gg. darovateljom odbor "Hrvatske Citonice" u Medulinu.

Iz Oprtilja pišu nam, da su na občini doszali naši pravci, kako je glavareto dobio nalog, da mora dopustiti našim občinama, da preprije izbornu listinu. Gospodin glavar, da so grozi, da će proti tomu nalogu rekorirati makar i na "zamo ministarstvo. Njemu može biti slobodno rekorirati kamogod hoće, ali mu rekura nemože i neće valjati, jer se protivi zakonu.

Naši občinari neka zahtijevaju odlučno propis listinu i oni će ga dobiti pa protivio se tomu g. glavar koliko mu drago.

Svaku nezakonitost ili nouređenost neka javje naši prijatelji odbor našemu uređeniku, koju će poduzeti sve potrebite korak, da se zakon postoji i vrši.

Glavna skupština učiteljskog društva kotara Voleškog. Podpisani odbor pozivaju načelnjukne gg. društveno članova na glavnu skupštinu, koja će se držati do 18. i 19. jula t. g. u Podgradu na Krasu na sliedecim dnevnim redom:

1. Pozdrav predejednika odbornog načelnika A. Komenskoga.

2. Razprava o napametnom računu u puškoj školi.

3. Razprava o tuženju čtiva u puškoj školi.

4. Razprava o poboljšanju učiteljskog stanja i dotični predlozi.

5. Uticanje zapisačnika odbornih sjednice.

6. Pregledanje i potvrđivanje raduna prešlo godinu, eventualno izbor triju re-vizora.

7. Možibitni predlozi.

8. Biranje odbora za novu upravu godinu.

7. Larovka i učiteljske himne.

Početak prvi dan u 10 sati u jutro. Budućo se nitko od gg. članova nije privljen za kakvo predavanje, ima se za gojne tri rasprave svaki član što adušnije i temeljito pripraviti.

Dobre došli bili će sve gg. prijatelji škole i učiteljstva.

Odbor učiteljskog društva kotara Voleškog.

U Kastvu, dne 28. svibnja 1892.

N. Butković v. r. Aug. Haflich v. r. predsjednik. Tajuk!

Na ubavješt: Preporuči se, da se svaki član-pjevač uvježba za sobe u običnom glasu na "lioducu pjesme, što bi se prigodom saborovanja moglo odigravati:

1. "Boj".
2. "Luna sije".
3. "Predobri Božo".
4. "Naprij rastava slavo".
5. "Kje se moje rođice".
6. "Liepa naša domovina".
7. "Ko dan se saznavat".
8. "Od Urala do Triglav".
9. "Pojmo pjesmu" (Zrinski-Frankopan).
10. "Laku noć".
11. "Kom u hrvatskih žilah".
12. "Naglo bratio".
13. "Ladija".

Preporučamo prijateljima našega školskog, da poduprnu rješju i dinom nastojanje ovogga našega društva, komu je glavna svrha stvoriti napredak škole i temeljito usavršenje učiteljstva.

Ličnička uprave.

Gosp. A. T. Nomožimo žaliboz pristati, jer smo upućeni jedino na našo predstavništvo. Da imamo dva istraživača i malačku na podoru, kao što je istraživačni kanal i malačku poročku "babu", moglo bi se pokojemu listu slati badaju il u voćnu nizku otoku, a drako bos kakovog podnje, absolutno nedomeđu li, do duboko zakopati u dugove. Novorujemo, da se nobi naško rodoljub u Vakuum, kotarju, koji bi list platio za onoga soljaka. Da sto nam zdravo!

Lutrijski brojevi

Dne 4. junija.

Boč	90	76	86	61	73
Grač	48	68	52	48	12
Tomov.	80	6	34	12	37
Innsbruck	40	80	31	30	5

Dne 1. junija.

Brno	77	93	51	1	17
------	----	----	----	---	----

Proleterna liečitba.

Čaj „Tisuć cvetinja“ (Millefiori.)

Dati krv. Istritno sredstvo kada podižu-jući i proti nepravljivosti i homoroidom. Jo-šao zamot dostatno za izleđenje stoji 50 nov-čića, a dobitio se u odlikovanju likarni.

PRAXMARER (telefon 207). „Ai due Mori“

TRST: Piazza grande, 3-82

Poštarske poljoprivredne uprave so odmah ut 56 nov.

ili toliko hrvatskih maraka. Pozor pred provarom.

* To isto javila i poračka lažnjica.

Op. Ured.

) TA proček truhilo brunda u zadnjem broju, da je tač. voć izabran, imenuje dapače i

zvjezda - Niemci. Op. Ured.

za pranje.

2-63

Augusta Rizzoli-a

ulica Malcantoni br. 13 u TRSTU

skladište svjeća voćanih, ljekovitog

ulja, mineralnih voda, raznih crnila,

klizaljki, sapuna mirisavih i

drogerija.

Oglas

za obdržavanje novih mjesecnih
sajmova u gradu Pazinu.

Do sada obdržavala su se u gradu
Pazinu četiri godišnja sajma. — Mjesto
ovih obdržavača je do unapred, polag do-
zvola visokoga o. kr. namjetoštva u Trstu,
u Pazinu mjesecni sajmovi sledećim redom:

I.

a) U mjesecima janaru, februaru, marcu,
aprili, maju, junu i juliju svakog prvega
utorka u mjesecu.

b) Na dan 2. agusta. Ako bi ovaj dan
pao na nedelju, tada se sajam ima držati
3. agusta.

c) U setembru prvi utorak mjeseca.
Ako ovaj utorak pada na 3. setembar,
kojeg dneva se svetkaje sv. Eusefije i
drži sajam u Gradištu, tada se sajam u
Pazinu ima obdržavati sledećega dneva u
sredu.

d) U oktobru prvega ponedeljka mje-
seca.

e) U novembru i decembru prvega
utorka mjeseca.

Ako bi pak na gore ustanovljene dane
pao svetak, tada se sajam ima obdržavati
sledećeg svakdanja dneva.

II.

Pristup k sajmu sloboden je svakom
na mjestu označenom po občinskom glavar-
stvu. Mogu se donositi na prodaju svako-
vratno stvari, koje nisu izključeno od trgo-
vine kao i svakovratno blago, ako su go-
spodari poslednjeg providjeni marvinskem
putnicom. — Rogato blago (preživaš) neće
se pripustiti na sajmištu, ako je došlo iz
krajeva, za koje se sumnja, da su okuženi,
pa i bio gospodar marvo providjen redo-
vitom putnicom. Neće se pripustiti na saj-
mištu dieleve blage sumnjivoga porekla.

U obice imaju se strogo obdržavati
svi propisi zakona 29. februara 1880 br.
35 i 37 D. Z. L. na provedbenini naputci
izdani u tom poslu.

Potrajanje ujutri za trgovanje na sajmi-
štu mogu se uviditi kod podpisatoga kao
i u sajmovnom redu (pravilnik) prepis
kojega odposlato je do svih gradskih i
občinska glavarstva u Istri.

III.

Pri sajam držati će se utorak 7.
juna 1892.

Glavarstvo občine Pazin

23. maja 1892.

Nadatelik: Dr. Dukić.

Ulica sv. Katerina br. 3

Bogat izbor

početa od kaučuka i kornih, jednostavnih i umjet-
ničkih početa za uredno, razna urezivanja, kornih
tablica za stanove, ključ, tvoriva, veličini početa
za označivanje pošiljki, monogrami, crnila po-
izbrisivo za počelo itd. za najužo celo. — Pre-
prodavati i agenti dobirači dobar popust. U pokra-
jini ih pošiljko se ponuditi.

G. BATTARA i dr.

TRST

ulica sr. Katarine br. 3.

Tvornica pečata i sličnih predmeta.

U radionici kleparja

JUSTA BIASUTTI

opunomoćenog gradilja, gradilja
radovana u željez-
nih cijevi Vla Barrera
vecchia, Trst, broj 10
gradi i drži na skla-
đanju kupacu u posudah,
na stolicama sa ili bez
pedi iz cinka čvrsto građeno, to izdava i drugo
radno kleparstvo uz najčešće celo. Ilustrirani
cenniki dobivaju se gratis. 3—52

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

TRST

Corsa, Piazza della Legna 3., 1.

Odlikovana tovarna čopčev.

Velika zaloga uljnatih bočica, lastni izdolek,
lak za kožu, z. Angleškoga, iz Francuske
Nemčije itd. Velika zaloga finih bočica, (in
tubetih) za slikarje, po ugodnim cenam. Lek
za parkete in pose.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vodov kakor tudi romanj.
siko žeplo za župljanje itd.

Štrečaljke proti peronosporu (Guildevu)

sustav Caudeo i drugih sustava imade-
mo uvođi na skladnici. Pošto se tako očekuje,
da se će ljetom tih štrečaljki mnogo rabiti,
umoljavamo užudno gospodu posjedniku,
da se izdaje naručbami čim prije oglašiti,
da uzmognemo na vrijeme drugo proskrbiti
te tako svim naručnikom zadovoljiti.

Izradimo također lavrastne strojeve
za sumporanje drvara i laka, koji izbacuju
jedino fini pršak, koji se lako prima ličića;
u taj stroj može se staviti i sumpor u
krudah.

Ciene su iste kano i prošlih godina,
prem u jedni i drugi strojevi savršeni.

Caudeo-va štrečaljka sa svom pripa-
vom stoji 10 for. a stroj za sumporanje
for. 5.

Preporučamo se također za druge
vrste strojeva i za sve što na isto spada.

Živie i drugi. 9—
Trst, ulica Zonta br. 5

Tinktura za želodec,

katora prizaje G. PICCOLI, lekar
pri angeliju u Ljubljani, Dunajska cesta
je mohko uplivno, delovanje prehva-
nih organov ureja-
joče sredstvo.
Krepilj želodec,
kakor tudi pospre-
suje telesno od-
pretnje. — Razpolju-
ja se izdelovali u zaborjih i h. po
12 in več steklenic. Zabojek z 12
stekl. volja je 1:36, z 55 stekl. 5 kg.
toče, volja je 5:28. Postupno plaća
naručnik. Po 15 kr. stekloničica
razprodaje se u vseh lekarinah u
Trstu, Istri in na Goriskem. 17—25

Kra-no uzorko Šalje se zasebnikom ba-
daya. Kujige za krojalo nefrankovano.

Tvari za odjela.

Peruvian i dosking za visoke streljnice;
propisane tvari za kr. člunovitice uniforme,
te za veterano, vatrogasce, sokolake, Hrvats-
ku suknu za biljard i igraće stolove, ldeni i
neprimočrno lovacku kaputu, tvari koje se
pone, plaid za putnike od 4—14 for. itd.
Tko želi kupiti jestine, poštene, trajne, čisto
vunene suknene tvari nipošto jestine enjne,
štone ili posvut nudači, to jedva pošodno
krojačke troškove, noka se obrati na

IV. Stikarofsky-a u Brnu.

Veliko skladiste suknja u Austro-Ugarskoj.
U mojim stalnom skladistu u vrlojnosti od
1/4 milijuna for. a. v. to u mojoj svjetskoj
poslovništvo još pojavljivo, da preostalo mnogo
odrežaka; svaki razumno mislići čovjek
mora sam uriditi, da se od taku molnenih
ostakala i odrežaka nemože postati uzroke
nebi u kratko vreme preostalo. Ponudju
ja pojedine vrhove odrežaka to razaližiti
ili uzroke, tada se oviti od čitavih komada, nipošto
od odrežaka.

Ozreći, koji se nedopadaju, zamjenjuju se ili se po-
vrati u vrac. Kod naručbe treba navesti boju, datum
i cijena.

Pošiljke jedino uz postarsku ponozu,
preko 10 for. franko. 24—24

Doprjevo u nemackom, madjarskom, češkom, poljskom,
talijanskom i francuzkom jeziku.

5 do 10 gold.

gotovo ka zaslužka na dan brez kapitala
u riziku ponuja neka moćna bančna hiba ve-
katorom, ki so luče haviti s prodaju postavno
dovoljenih strojev u državnih papirjev. Ponudje
ja pošljiti pod „Loce“ na: Annenzen-Expedition
von I. Danneberg, Wies, I., Kumpfsgasse. 6—10

LJEKARNA

A. KELE R

nasljednici Rondolini
utemeljena godine 1869.

TRST,
Via Riborgo br. 13.

Razprodaju slobodno osobljosti: Glazovito i
prav. flaster u Brodile, folje za Chinom
Malosu. Obično bakalarevo ulje; isto
olje sa jodom i željezom. Elixir Cocoa
okrepljujući i probavljajući. Elixir China
proti gronjici. Američku vodu za vatu.
Tekući sapun proti ozoblim. Obično poznatu
vodu katramu i ustrovljanje katramu.
Kališu proti potopljenim bolestima. Indijsku
cesenu, ljevk proti zubobolji. Elixirke Ta-
marindu in Antila. Vino za Chinom poput
Maranča okrepljujuće koladus. Pršak za
zube bijeli i ruzičasti. Pršak ciparki belli
i crveni itd. 20—27

Na primaju se naručbo za tukmativo uz
pogodbe povoljno i uz prouzeća.

FILIJALKA e. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na
4-dnevni odšak 2½%, 8-
" " 3½%, 8-
" " 3½%, 8-
" " 2½%
Vplačovanja avatr. vrednostnim papirjem, katora se načinju u okrogu pripona se nova
obrestna tarifa na temoju odgovoreni
17. 6. odnosno 12. junija.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 3½% na vasko avto.
V napoleoni brez obresti.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pošto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko
kakor za Zagreb, Arad, Belitz, Gablonz, Građevo,
Hornemersdorf, Innsbruck, Ljubljana, Linc, Olomuc,
Reichenberg, Saaz in Solnograd, — broj
trgovca.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnoženje kupono,
pri obitelj 1½% provizijo.

Predujm i.

Sprejemajo se vsakoravno uplačila pol
ugodnosti pogaji.

Na jamčevne besline pogaji po dogovoru.
Z odprtim kreditom v Londonu ali Parizu, Ber-
linu ali v drugih mestih — provizija po po
godbi.

Na vrednosti obresti po pogodi.

Uložki v počrncu.

Sprejemajo se v počrncu vrednostni papirji, zlat
ali srebrni donar, Inozemski bankovci itd. — po
pogodi.

Nača blagajna izplačuje nakaznice narodne banke
italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnom
coursu.

Trst, 18. maja 1892. 11—24

Fran Epron

ulica Arcata.

Slikar znakova, svake vrsti grbova, deko-
racije umjetničkih, slikanih atakala, drva,
mravoma i prozirnih slika. 9—52

Jedno društvo pločara

Petar Levichnik i dr.

Osobni ovrštej radije komontom
postojim u tom da sada svuda nožoboji
uprijem, o čemu posjeduju mnogobrojne
svjedočbu za izvedeno razno kućno
shodova, kamonic za bašće itd. itd.
Izvadju komontiranje zidova, izvadju
i iznutej jameć za promocijevost;
nadalje bilo kakvo skidlje u elementu
Portoroči in da smanjim bilo kdo boje
i mravom, obavljaju laženje shodova
te odstranjevano vlogo in mradu. Izvadju
svaki popravak uz obaljeno člancu.
Radno obavljanje najvećem brojnom
odjelu i pokrajnjim, Dalmaciju, Istru itd.
Za narude doista je napleti dopis-
nicu.

Skaka radnja je zajamčena.

U nači, da dema biti radijani po-
časnično keno do sida, bljekimo se sa
štampanjem.

Društvo pločara

PETAR LEVICHNIK i dr.

Ulica Madonnina br. 21, I. kat.,
52—2 vrata 11.

SKLADIŠCE

stakla, porcelana i avijetilja; stak-
lene ploče, jednostavne prozirne,
i neprozirne, dvostruku i bojane
Zrcala u volikom izboru.
Preuzimljje izradbu stakala za
zgrade i zimsko cvjetničko uz okno,
koje se ne neplasi konkurenco.

Velik izbor svih staklenih pred-
meta rabičnih u obitelji, pivarnah
itd. itd. Pošljite idu u pokrajnju
bez carina. 52—52

Povlaštena međunarodna agencija za potovanje

z dekretom kr. ug. vlade 26/4 1891. št. 1799, P. S. III. 19—52

Dragotin Pirelli

(Carlo Pirelli) — Reka, Via del Lido 537 vis-à-vis il molo Adamich.

Prodaja vožnji listov:
za vsako mesto preko morja ali kopnega (listki
za II. razred po značni cenii). Izdaja lista za
tja in nazaj za jedno leto in obresti po 20%
in to po cenici, kategorija se budi evropskega
ali američkega društva.

Izdaja vožnje listke (biglietti di passaggio)
za Ameriko: preko Havre, preko Anversa, preko
Bremena, preko Hamburga, preko Liverpoula,
preko Glasgowa i preko Southamptona. — Za
Afriku: preko Genove, preko Marsilija, preko
Liona, preko Londona i preko Dartmoutha —
za Australiju: preko Genove, preko Bremena,
preko Anversa i preko Hamburga. — Za prog
Iquique (itd.); preko Genove i Montevideu,
preko Hamburga uprav kroz Magellanovo tijek
i preko Hamburg, Colon (Colon, Panama, a
zelenicno) Panama, Iquique, itd. preko mo-
ra po značni ceni.

Potnikom ni treba da valutirajo navede-
no vožno karte, niti da mislijo za narodno ali
položaj kaparo. Dosti je, da dođejo k agenciji
na liki fer da tu kupijo kartu, potem morejo
v tem mestu ostati, kjer jim je drago od kjer
odhaja parobrod ob uvelici, dokonči mu od
agencije. Agencija bude pazila na točna oči-
zna vožno karte.

Gori omenjeno agencija dejo pojava-
gledo ceno, kakor gledi dneva in mesta odlaska.

Preskrbija zabojo

za priljago in blago za vsako mesto, po morju
ali po kopnem. Zaravjuje se po prizvedenih o
vaski stvari, koja bi bila morda izgubila ali
porazila po poti v Ameriko ali kam drugam.

Svi strojevi za poljodjelstvo vinogradarstvo i voćarstvo.

Mlatilnice,

mline za čišćenje žita,

izbiralnice,

rezalnjice krme,

mline za voće,

tiskalnice za voće, grožđe i vino

koje takodjer svakovrstne druge strojeve i orudja za poljodjelstvo, vinogra-
darstvo i voćarstvo itd. itd. novog izvrstnog ustroja razpošljile najeffektivne

IGN. HELLER u Beču,

2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrirani katalogi i zahvalna plama u hrvatskom, njemačkom, talijanskim i slo-
venskim jezicima pošljaju se na želju besplatno i franko.
Strojevi davaju se na pokus — jamči se za nje — pogređe su povoljne.

Cijene su iznova snizene!!!

6—20

Tiskara Dolonc.